

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
Pep, (Brassai-utca) 10.
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
és N. Sz. — 558
Kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
szedve kéziratokat ne-
vezünk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉS
Romániában
Egész évre — 850
Félévre — 450
Negyedévre — 120
Egy hónapra — 30
Egy szám ár
varon és vjd.
Bukarestben
Csehszlovákia
Egy hónapra — 30
Egy szám — 150

1924 október 11 Szombat

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 229. szám

5685. Tisri 13

Anglia választások előtt

Egy pillanatig sem kételkedett senki abban, hogy mielőtt a két nagy polgári párt összefog az angol parlamentben, a munkáskormány helyzete tarthatatlanná válik. Ez egyébként minden kisebbségi kormány sorsa. Hogy miért éppen most, a tizenegyedik lezavazásnál látta Macdonald elérkezettnek az időt a parlament feloszlására, annak oka egyszerűen az, hogy az összes eddigi lezavazásoknak nem volt kifejezetten kormánybuktató célzatuk, inkább véletlenül múltak, míg ez az utolsó lezavazás, a tizenegyedik, a polgári pártoknak kesztyűvetése volt a kormányhoz. Alapjában véve egy egész jelentéktelen ügy körül zezlik a nagy politikai vihar. Nehány héttel ezelőtt a „Workers Weekly”, az egyetlen kommunista lap Angliában, amelynek egészen jelentéktelen befolyása és népszerűsége van, egy sablonos felhívást intézett az angol katonákhoz, hogy ne adják oda eszközül magukat az imperialista háborúnak és támogassák a munkásságot a kapitalizmus ellen vívott küzdelemben. A felhívás miatt a lap felelős szerkesztője, egy Campbell nevű strohmann ellen megindították az eljárást, ami nagyon kapóra jött az angol kommunistáknak, mert már rég szerettek volna agitációs eszközül egy kommunista mártírt.

Sir Patrick Hastings állami főügyész azonban, aki miniszteri méltóságot tölti be Angliában, alapos jogászai megvitatás után, de magasabb állampolitikai szempontokat is figyelembevéve, úgy határozott, hogy Campbell ellen beszűnteti az eljárást. Nem akart mártírrá válni egy elöretölt strohmann. Az angol közvélemény ezt a határozatot annakidején minden különösebb visszhang nélkül tudomásul vette és csak most, hetekkel utána, ráncigálták elő a konzervatívok és liberálisok, mint egy „hallatlan visszaélést az angol jogi tradíciókkal szemben”. Az egészért a kormányt vádolták, aki az ellenzéki többség állítása szerint az állami főügyésznek utasítást ad a pár beszűntetésére. Egészen nyilvánvaló, hogy a Campbell-ügy az ellenzéknek csak alkalmas pillanatban előráncigált ügye volt a Macdonald-kormány megbuktatására. Az igazi ok máshol és sokkal mélyebben van. Tulajdonképpen sem az ir-kérdés, sem az orosz szovjettal kötött szerződés nem váltottak ki olyan mély elkészerevést az ellenzék köréből, hogy az országot egy új választás esélyeinek tegyék ki. Beavottt körök világosan látják, hogy a Macdonald-kormány sorsa a londoni konferencián dőlt el. Kétség-telen az, hogy Macdonald ma egészen másként állana, ha nem követte volna el azt a meg-bocsáthatatlan hibát (legalább is a liberálisok szerint), hogy a franciáknak megengedte a Ruhr-vidéken való maradáshoz. Ez mindenesetre hiba volt, mert az angolok úgy fogják fel, hogy ez lehetetlenné teszi Anglia számára azt, hogy ugyanolyan előjogokat szerezzen a német pia-cra, mint a franciák, akik ezeket a Ruhr-meg-zzállással Németországból ki tudják kényszeri-teni. A londoni konferencia előtt az egész angol sajtó mint egy ember állott sikra amellelt, hogy a franciáknak ki kell üríteniük a Ruhr-vidéket még a londoni szerződés alá-írása előtt, vagy legalább is közvetlenül az aláírás után. Ezután következett a kon-ferencia és Macdonald hibája. A konferencia után kevés akart a helyzetéről, mert az an-golok nem akartak németebbek lenni a néme-teknel. De jelentős angol körök abban remény-ledtek, hogy talán a birodalmi gyűlés nem fogja akeceptálni a londoni szerződést. Amikor azonban ebben a reménységükben csalódtak, akkor az angol közvéleményben kezdett ki-domborodni Macdonald hibája és a polgári közvéleménynek ez a kialakulása megpecsételte az angol kormány sorsát. A munkások egy-

része politikai okokból fordul Macdonald ellen, a másik része — különösen a liberális párhoz tartozók, — mert belátták, hogy az előnyökben részesített francia kereskedelmi élet hát-terbe szorítja őket a világpiaccon. Érdekes, hogy még a munkások is Macdonald ellen hangolódtak, mert a munkanélküliség növekedésének előjeleit látták.

A Macdonald-kormány utolsó és döntő le-zavazásának ez volt a lélektani magyarázata. És Macdonald jól megérezte, hogy itt rem a Campbell-ügyről van szó, hanem az ő követ-kezőes pacifista politikájáról, amely nem tes-zzik a polgári pártoknak. Angolország tehát új választások előtt áll. Le újabb hírek szer-int a király hozzájárulását adta, hogy már e hónap huszonkilencedikén megadják a választ-

tásokat. Merész dolog volna e pillanatban jós-latokba bocsátkozni a választások eshetőségei felől, minthogy maga az angol közvélemény is teljesen bizonytalanul látja a jövőt. A munkás-párt mindenesetre hangzóztatja, hogy sokkal jobban fel van készítve a választásokra, mint a többi pártok és biztosra veszi, hogy sikerülni fog a következő parlamentben abszolút többséget szereznie. A polgári pártok viszont tel-jesen hiunak tartják ezt a reményt és minden-áron arra törekcsenek, hogy a munkásokkal szemben egy erős polgári blokkot alakítsanak, amely minden körülmények között kezébe ve-heti a hatalmat. A következő hetek angol poli-tikája mindenesetre bővelkedni fog az izgal-makban és új lehetőségeket teremthet az egész európai politikában.

Bratianu Vitila támadása Anghelcsu ellen

Viharos jelenet a költségvetési bizottság ülésén. A közoktatásügyi miniszter magyarázatot kér a mai minisztertanácson. Ellenzéki körökben a kormány bukását remélik az új konfliktus miatt

(Bukarest, október 10. Az Uj Kelet tudósító-jától) A költségvetést tanulmányozó központi bizottság ma ülést tartott a pénzügyminiszteriumban Pangrafi elnökletével. A gyűlésen részt vettek Bratianu Vitila, Mosoiu, Duca és Fran-asovici miniszterek is.

A költségvetés előadója, Balanescu be-nyújtotta lemondását,

amelyet Bratianu Vitila pénzügyminiszter el-fogadott, megköszönve eddigi működését. A költségvetés új előadójaul Traian Lalescut ne-vezték ki.

A pénzügyminiszter kérte a közoktatásügyi miniszter azon határozatának megindokolását, amely az erdélyi tanárok helyzetének megja-vítására vonatkozik. Bratianu Vitila elölősen nyilatkozott arról, hogy a közoktatásügyi mi-niszterium a kormány és a központi költség-vetési bizottság hozzájárulása nélkül intézkedik pénzügyi természetű kérdésekben.

A bizottság ezután a tisztviselői fizetések egységesítésének kérdésével foglalkozott.

Politikai körökben azt hiszik, hogy a bel-ügyminisztérium körül az utlevélpánama miatt támadt válság után

a liberális kormányt újabb belső meg-rázkódtatás fogja érni.

Hir szerint Anghelcsu közoktatásügyi minisz-ter a legközelebbi minisztertanácson magyará-zatot fog kérni a pénzügyminiszteritől a költ-ségvetési bizottság ülésén tett kijelentéséért.

A minisztertanács szombaton délelőtt ül össze. Ezen az ülésen fogják

a parlament új ülészekát megnyitó trónbeszéd

végleges szövegét megállapítani. Ellenzéki kö-rökben erősen bíznakodnak, hogy a trónbeszédre adandó válaszfeirat körüli vita meg fogja hozni a Bratianu-kormány bukását.

Október 29-én lesznek az új választások Angliában

György király záróbeszédében a Macdonald kormány érdemeit méltatta. A konzervatív párt bizik a győzelmében

(London, október 10. Az Uj Kelet tudósító-jától) Tegnap még nem lehetett egészen bizonyosan tudni, vajjon a munkáskormány elnöke lezavazata-sa után visszatér-e még az alsóházba. Az ellen-zéki sajtó, mely befejezettnek véli Macdonaldnak csupán külpolitikai kérdésekre vonatkozó küldeté-sét, egyenesen tiltakozott az új választások ellen és úgy informálta a közvéleményt, hogy a király sem helyesli Macdonald szándékát. A mai nap azonban negyemértékben csökkentette a válságot, még pedig a lezavazott kormány érdekében Macdo-nald ugyanis negyvenötperces audiencián jelent meg György királynál, aki

felhatalmazta az alsóház feloszlására és az új választások kiírására.

A miniszterelnök Buckingham-palotából vissza-tért a parlamentbe. Utjában mindenütt óriási tömeg lelkes ovációja kísérte a miniszterelnököt, aki az alsóházban felolvasta a feloszlásról szóló királyi dekrétumot. Sajnátkozásának adott kifejezést amiatt, hogy az ellenzék szerdai akciója elkérnlhetlenné tette az új választásokat, amelyek október huszonfi-lencedikén lesznek. Addig az alsóházat elnapolták.

A lordok házában maga a király olvasta fel a berekesztő kéziratot. A királyi záróbeszéd kiemeli Macdonald-kormányának érdemeit a londoni és genfi konferencia körül. Elismeréssel említi meg Anglia és Oroszország kapcsolatának felújítását és az angol-orosz szerződést, amely

Európa pacifikálása és gazdasági ujja-alkotása

szempontjából feltétlenül szükséges volt. A királyi záróbeszéd szonkivül fölemlíti a Macdonald-kormány egynéhány belpolitikai intézkedését, így például az ipar és kereskedelem föllendítése érdekében kifejtett tevékenységet.

Ezután a képviselőház tagjai, a miniszterek, továbbá az ellenzék vezetői, pártjuk képviselőitől kísérve, megjelentek a képviselőház elnöke előtt és megköszönték eddig kifejtett tevékenységét.

A választások hímeneteléről alig lehet jóslé-sokba bocsátkozni. Politikai körökben azt vélik, hogy a választásokból a konzervatívok fognak győz-tesen kikerülni és így esetleg újra Baldwinék kapnak megbízást a kormányalakításra.

Sztrájkoljanak a tábormokok is! Halad a világ, halad, mert ezt a mondatot tíz évvel ezelőtt csak a világ köztréheje mellett lehetett volna ujség-ban leírni. S még hozzá, aki mondta, nem álmo-dozó pacifista, nem eszmék boldogtalan Don Quijote ja, hanem maga is — tábormok. Verraux francia tá-bormok, a győzelmes Franciaország katonája tette ezt a nagyjelentőségű kijelentést a berlini pacifista kongresszuson. A tábormok beszédében követelte, hogy tegyék lehetetlenné a borzalmakat, felhívta a nemzetközi szakszervezeteket, hogy a munkásokat készítsék elő általános sztrájkja, ha a háboru ve-szedelme felmerülne. És végül — ó paradoxonok paradoxona! — sztrájkoljanak a tábormokok is! Hihetetlenül hangzó kijelentés, de ki tudja: nem-e történik meg a világ legnagyobb esodája?

QUE
FRENCH
LINE

ók
e-ból
ko
á-ba.

Rador 1572

ok,
nek
ntrala
osztály

SZ
at

Az elmúlt év politikai mérlege Palesztinában

Kish ezredes nyilatkozik Palesztina politikai fejlődéséről

(London, október 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kish ezredes, a palesztinai cionista végrehajtóbizottság politikai osztályának vezetője a zsidó ujesztendő alkalmából hosszabb nyilatkozatot adott, amelyben az 1923. évi politikai eredményeiről számolt be.

Három szempontból kell elbírálnunk az elmúlt évben elért politikai eredményeinket — kezdi nyilatkozatát Kish ezredes. És pedig: az arabokkal való viszonyunk; a kormányhoz való viszonyunk, és nemzeti értelemben vett kollektív szolidaritásunk szempontjából.

Ami az arabokhoz való viszonyunkat illeti, az elmúlt év egészen rendkívüli haladást eredményezett. Az Advisory Council (a kormány mellé szervezett tanács) kísérletének balsikere óta az agitátoroknak már nincs megfelelő alkalmuk arra, hogy az arab tömegek között fajgyűlöletet terjesszenek. Maga az arab nép spontán akaratából közeledési szándékot tanúsít a zsidókkal szemben. Az elmúlt évben az arab lakosságnak az a része, amely eddig tartózkodóan viselkedett, megtette a nyílt és értelmes politikai állásfoglalás első lépéseit. A mohamedánkeresztény szervezet negatív politikáját amely eddig abban nyilvánult meg, hogy az adminisztráció összes haladó intézkedései ellen opponált, már meguk az arab vezetők is elítélik és ezzel egyidejűleg a fellahok is belátták azt, hogy a zsidóságnak az a törekvése, hogy Palesztinából magasfejltségű országot varázsoljanak, az ország valamennyi lakójának hasznára van.

Az arab parasztpárt megalapítása és kibővítése is ennek az új mentalitásnak a szimptomája, amely szorosabb együttműködésre törekszik egy szociális, mint gazdasági szempontból a zsidók és arabok között. Legyen szabad itt két egymástól teljesen független példát felemlíteni: a vegyes zsidó-arab delegáció londoni látogatását, és a legutóbbi szoffrastrájk alkalmából nyilvánvalóvá lett abszolút szolidaritását az arab és zsidó gépkocsivezetőknek. A két lakosság szorosabb együttműködése kétségkívül hatásosabbá és eredményesebbé teszi a Palesztina-munkát.

Husszein királynak ammani látogatását csak röviden vázoljuk, mert a végrehajtóbizottság fenntartotta azt az álláspontját, hogy Palesztina semmiesetre sem tartozik Husszein király érdekszférájába. Említésre méltó mégis az a tény, hogy Husszein király, akinek ammani látogatásától az arab extrémisták egy cionizmus elleni megvilágítást vártak, nemcsak hogy teljes arab udvariassággal fogadott egy zsidó delegációt, de semmit sem tett arra, hogy az arab ellenzékiek pozícióját megerősítse.

Ami a kormányhoz való viszonyunkat illeti, a magam részéről rögtön az országba való érkezésem után megkezdtem a tárgyalásokat, hogy a cionista végrehajtóbizottság pozícióját a mandátum IV. cikkelye alapján biztosítsam. Ezek a tárgyalások minden kétértelmű magyarázat kiküldésével tisztázták helyzetünket, úgy hogy a kormányhivatalok minden egyes intézkedésük előtt kikérik véleményünket is tanácsunkat.

Az utolsó pont, amelyről még szólni akarok, a jisuv nemzeti konszolidációjában tett előhaladás. Egy ilyen haladást nem lehet számszerűen mérni, vagy pedig egyszerű történéseként elbírálni, ez sokkal inkább egy pszichológiai jelentőségű probléma. Az a meggyőződésem, hogy az elmúlt évben a haladás igen jelentékeny volt. Hogy a jisuv erejének növekedését érzi, abból a naprólnapra világosabban kifejezésre jutó tendenciából is kiderül, hogy erejét maradék nélkül az országépítő problémáinak átjárja szentelni és a fölösleges politikai izgalmakat kerülni akarja. Mindamellett nem hallgathatom el sajnálkozó véleményemet afelől, hogy a jisuv belső szervezetét illetően olyan kevés előrehaladást tett. Kétségtelen, hogy ez a gyengeség azokkal a nehézségekkel magyarázható, amelyek a kormány a zsidó közönség legalizálására előtámasztott.

A kritika ellenére is a haladás még is megvan és fejlődőképes. Palesztinai lakosságnak óriási többsége nemzeti módon gondolkodik és nemzeti módon viselkedik, még akkor is, ha ezzel személyes érdekeit veszélyezteti.

A politikai helyzet fejlődéséhez tartozik még az is, hogy az elmúlt évben a héber egyetem és haifai technikum érdekében számos elhatározó lépés történt. Ide számíthatjuk azt a tényt is, hogy Chaim N. Bialik Palesztinában telepelett le, mert a mi kulturális fejlődésünk olyan konstruktív erő, amely biztosan eljuttat kitűzött célunkhoz.

Látogatás a felfedezők newyorki klubjában

A huszadik század romantikus époszáinak kincsesháza. Capt. Menander nem hisz az ismeretlen északsarkai kontinensben. Tizenötézer éves civilizáció nyoma Délamerikában

(Newyork, október 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Van itt Newyorkban sokszáz más farszaság mellett egy furcsa klub is, ahol a világ valamennyi tudományos expedíciójának szála Galapagos archipelágusban, a salaami dzsungelben, a mongóliai sívaton, az északi és déli pólus jéghegyein és a többi istenháta mögötti területeken bolyongó tudósokat, ahol híreket várnak és kapnak a világ legtávolabbi sarkaiból és ahová tíz meg tízezer kilométeres túra után egy kis barátságos eszmecserére és egy csésze feketekávéra bebaruccannak a világot járó tudósok. Ez a klub, amely a maga nemében talán az egész világon egyedül áll, az Explorers Club: a felfedezők klubja. Szürke, prózái kinézetű épülete van a W. 76 utca 57. szám alatt, a tágas termek azonban valóságos kincsesházai a romantikusnak és hamagszóalánknak a tróféákkal dusan megakott falak, a XX. század legnagyobb époszával ajándékoznak meg a világot.

A klub romantikus muzeuma

A klub husz évvel ezelőtt alakult és a világ legexkluzívabb klubjai közé tartozik, mert felvételre csak azok tarthatnak igényt, akik térképezetlen területeket, vagy térképezett területeken eddig ismeretlen dolgokat fedeztek fel és kutatásuk eredményeit könyvek, cikkek, vagy előadások formájában közölték a nyilvánossággal.

Tegnap felkerestem az Explorers klubot, ahol Rudolf Kersting titkár kalauzolt az éppen ott időző tagok és a tagok gyűjteményeiből kikerült muzeális értékű ritkaságok között.

Láttam zulu-fejzést a falon, krokodilbőröket, haiti és ugandai hadi dobokat, ausztráliai bumerangókat, mérgezőt nyílvívó csöveket, canókat, amelyeket Peary hozott utolsó sarki expedíciójából. Hőcipőket és egy mélyszavu hajóharangot, amelyet most előki csengő helyett használ a klub és amely alatt berámázott, ceruzával írott kusza sorok közlik a civilizált világgal a sarkvidéki hajótörés magráló történetét. Sarkkutatók portréi lógnak a falon. Szemek, amelyeket hegyeket elmozdító energia tett kökeménységűvé.

Mr. Kersting szívesen magyaráz és készséggel áll rendelkezésemre. Elmondja az összes tróféákhoz fűződő kalandos emlékeket, azután aktuális témára kerül a sor. A lapok nemrég beszámoltak arról, hogy Kaliforniában megindult a Shasta-gleccser. Kersting jól ismeri ezt a vidéket és elmondja, hogy mintegy 35 mértföldnyire ettől a ponttól emelkedik a Mount Lassen, az Egyesült-Államok egyetlen tűzhányója, amely 1915-16-ban tört ki utoljára és az ő teóriája az, hogy a vulkanikus akció olvasztja a glaciert és ez adja magyarázatát a jégár napoként ötszázéves csuszási sebességének.

A skót törzsfőnök a Mogen Daviddal

Beszélgésünk közben egy torzonbors, skót népviseletbe öltözött ember lép be a szobába. Rudolf Kersting odakiált neki:

— Chief, come here (Főnök, gyere ide) — és bemutatja a legkülönösebb embert, akivel valaha összehozta a sors.

A nevet nem tudom megérteni, a névjegye: ugyanilyen talán. Nemesi korona slatt ezek a misztikus szavak:

Seumas Chief
of Clann Fhearghuis
of Stra-chur

Hosszas magyarázat után megtudom, hogy Seumas Fhearghuis a neve és a „Scotch Highland” Stra-chur klanjának örökös törzsfőnöke, számszerint a nyolcvanhatodik és családfáját kétezerháromszáz évre tudja visszavezetni. Mellén furcsa érdemrend fityeg; bronz Dávid-csillag héber betűkkel a közepén, cionista kitüntetés, amit Palesztinában szerzett a háború alatt a „chief”. Kisebb zarkóztoknak mutatkozik, amikor a multját firtatom és nevetve feleli, hogy amolyan szerencselovag, aki bekoborolta Afrikát és Ázsiát, főhadsegédsé volt a dahomey királynak és mintegy husz évvel ezelőtt még Budapesten is járt.

Van-e termékeny kontinens a sarkvidéken?

Nyílik az ajtó és a klubba új vendég érkezik: Capt. J. Menander, aki tizenhárom sarkvidéki ex-

pedícióban vett részt. A kapitány nyíltszívű, közvetlen ember, aki kérdés nélkül is rögtön expedícióról beszél és mindjárt el is mondja, hogy a tizenötézer éves északsarkai kontinens létezésében nem hisz.

— Csak mese az, — mondotta — hogy a grönlandi népes viking kolónia, amellyel a norvégiai belháború miatt évtizedekig szünetelt az összeköttetés és amelynek azután halt helyét találták, a vöröshaju Erik vezetése alatt Eszakra vándorolt és megtalálta ezt az állítólagos vulkanikus hegyláncot övezett termékeny kontinentet. Ez a feltevés már azért sem állja meg a helyét, mert Islandtól az Aleuti-szigetekig vulkánoknak még nem találtuk nyomát és meggyőződésem szerint összefüggő nagy szárazföld nincs is a sarkvidéken.

Rejtelmes romvárosok

A klubvendégek száma szaporodik. Magismerkedtem egy M. G. Bilden nevű úrral, aki Dél-amerikába tizenhat országát kóborolta be, vasutakat épített hat köztársaság területén és elbeszéli, hogy a tudósokra itt még óriási munka vár, mert Brazília, Bolívia, Peru és Kolumbia balterületét még nem ismeri senki. Bolíviában különösen nagy tömegben találnak ősi civilizációra valló romokat, amelyeknek korát tizenötézer évre teszik az archeológusok és Peruban jelenleg is ősi civilizációk forrása után kutat Hiram Bingham, a klub egyik tagja, a Yale-egyetem tudós tanára, aki Kuzko a legnagyobb ismert inka város mögötti területen eddigi ismeretlen romvárosokat ásott ki.

Végül még egy celebritással ismerkedtem meg, George K. Cherri-vel, aki harmincöt évvel ezelőtt vezetett Dél- és Közép-amerikába és természet-tudósa volt annak az expedíciónak, amely Theodore Roosevelt vezetése alatt a River of Doubt-on, (Kétség folyóján) haladt felfelé, hogy megkeresse az Amazon eredetét.

A repülőgép szerepe a tudományos kutatásokban

Cherri nagyon érdekesen mondotta el véleményét, hogy milyen szerep vár a repülőgépre a tudományos expedícióban:

— Kétségtelen — mondotta —, hogy a repülőgépek a tudományos kutatásokra nagy átalakító hatása lesz. A napokban jelentették a newyorki lapok, hogy a gyémántkutató expedíció repülőgépen akar bejutni a brit-guinaei gyémántmezőkre... Én jártam ezeken a gyémántmezőkön. Két-három hétig tart az út a Mazurini folyam felé. Repülőgépen négy-öt óra alatt meg lehet tenni az utat. Azt hiszem, hogy nagyon rövid idő kérdése, hogy repülőgéppel felszerelve induljon el minden tudományos expedíció.

De a tudományos kutatástól is eltekintve, roppant jelentősége lesz a repülőgépeknek a mélyen belfekvő területekkel való összeköttetés kiépítésében. Ugy tudom, hogy Kolumbia fővárosát, Bogotát, amelyet a Magdalena folyón több mint három heti utat lehetett csak megközelíteni, ma már néhány óra alatt el lehet érni a tengerparttól, mert rendszeresítették a repülő közlekedést. Az indiánok, akik Délamerikában még roppant területek korlátlan urai, joggal tekinthetnek aggódva a gépmadarak felé, mert a rejtelmes bugás, amely felveri a fahérembar nem taposta csendjét, függetlenségük és szabadságuk alkonyát jósolja. A wiganok füstje ma még szabadon száll az égnek, az indián romantika azonban egy-két évtized múlva talán itt is a múlté lesz.

Fodor Nándor

— Kitűzték a főtagyalást a Fenyvesi féle pénzhamisítás ügyében. Néhány hónappal ezelőtt nagy port vert fel az a nagyszabású pénzhamisító banda működése, amely egész Romániát elárasztotta hamis ötszáz- és ezerlejes bankjegyekkel. A pénzhamisító bandát, amely meglepetésszerűen holtan találták fel fejét, az ország összes hatóságai üldözték, de azok vakmerő rablóbravurokkal mindig idejében elmenekültek az üldöző hatóságok elől. Végre őket is uőlerőlte a tolvajok végzete, mert hosszas nyomozás után a kolozsvári hatóságok kezei közé kerültek és már három napok óta hűsülnek a kolozsvári ügyészség hűvös levegőjében. A banda értelmi idejében elmenekültek a Fenyvesi Károly volt. Az ügyészség néhány nappal ezelőtt készítette el Fenyvesi és négy társ ellen a vádiratot. A kolozsvári törvényszék a nagyszabású pénzhamisítási ügyben október 27-ikén tűzte ki a főtagyalást.

A magyar egy ba

Jegy nélkül strandra. Ak ország nagy kiok

(Budapest, jától.) Benfent nek mostanában kalandjáról, m a fürdőstrand feltűnően hasznódokra, amik vegyültek a n milyen az em

Egy szép, aludaii strand messze a pénz Bodor Mihály né, csak éppen mert bevon egész világhát már volt és n amely így hű mindenkor... Mihály ott ál a vendégektől egyik ur, sár ben kis lovag hogy meg leh

— Igen, Mihály. A s ködést:

— A min — Igen, gedélyével.

— Nos h miniszter vag — Ezt a

Az idegen gél benne, Erre bosszaco

— Hát i jait? Vágya Bodor Mi

mondta: — Nincs vigyázással

A sárga szánkódott.

— Micsa Bodor Mi — Én n

igazolja, hogy tettem meg t közül. Most

ami komman — Az ismer a zsebében, zöld papírcs Felmutatta.

— Tess Ezzel ari az egyik fúr társaságával már ki is jé lén volt és

— Hol Bodor M melynek lak ennyit moné

— Ott Rakovsz a csendőrség

hogy a fúr követelje, h el az ajtón

szólására halgatja B nap azután közölte a f nisztr szer ter magats

annak rögt — Veszpré

után a Bal ványt intéz állapítja, h

teljesítő Bo gálja becsü

ságot és so zenség réz

tisztai rang

kat és tud

Jában

hisz az ismeretlen merikában

ny nyíltszívű, köz... is rögtön expedi... mondja, hogy a ti... zésében nem hisz... adotta — hogy a... amellyel a norvé... szünetelt az ősz... hült helyét talál... e alatt Esztraknak... állítólagos vulkani... ny kontinenst. Ez... meg a helyét, mert... vulkánoknak még... yőződésnek szerint... is a sarkvidéken.

elmes romvárosok

rodix. Magismer... rral, aki Dél... lta be, vasutakat... és elbeszéli, hogy... a vár, mert Brazília... lterületét még nem... en nagy tömegben... mekat, amelyeknek... z archeológusok és... ciók forrása után... egyik tagja, a Yale... kuzko a legnagyobb... ten eddigi ismeret-

ismerkedtem meg, ... incény expediciót... ába és természet... ak, amely Theodor... ver of Daupton, ... é, hogy megkeresse

epe a tudományos

ondotta el vélemé... repülőgépre a tu... ta —, hogy a re... tásokra nagy átalaj... jelentették a ne... tató expedició re... guinai gyémántma... gyémántmezőkön... Mazurini folyamon... a alatt meg lehet... y nagyon rövid idő... zerelve induljon el

ástól is eltekintve, ... lőgépek a mélyen... zekottatás kiépítésé... ia fővárosát, Bog... n több mint három... közelíteni, ma már... a tengerpartról, ... közlekedést. Az... még roppant terüle... thetnek aggódva a... mes bugás, amely... ta csendjét, függet... yát jósolja. A wig... n száll az égnek, ... gy-két évtized múlva

Fodor Nándor

st a Fenyvesi féle... hány hónappal ez... nagyszabású pénz... ly egész Romániát... erlejes bankjegyek... mely meglepetéssze... fejét, az ország... zok vakmerő rabló... manekütek az ül... t is utólrta a to... omzás után a ko... rterütek és már hó... ri ügyészség hívós... szerzője és vezére... észség néhány nap... ssi és nagy társa... törvényszék a nagy... október 27-ikére

Amagyar belügyminiszter afférja egy balatoni uszómesterrel

Jegy nélkül a miniszter sem mehet be a strandra. Aki nem vágja haptákba magát „az ország nagyjai” előtt. A fürdőigazgatóság kioktatta a belügyminisztert

(Budapest, október 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bententes politikai körökben sokat beszélnek mostanában Rakovszky Iván belügyminiszter kalandjáról, melybe Balatonalmádin keveredett tele a fürdőstrand uszómesterével. A nyárvégi kaland feltűnően hasonlít a történelemből jól ismert epizódokra, amikor fejedelmek és főurak álrühában vegyültek a nép közé, hogy meggyőződjenek arról, milyen az emberek őszinte véleménye róluk.

Egy szép, szeptemberi délutánon a balatonalmádi strandfürdő bejáratán k ajtajában, nem messze a pézartától állott Bodor Mihály uszómester. Bodor Mihály már huszonégy éve szolgál a fürdőnél, csak éppen a háborúban hagyta ott állását mert bevonult katonának és végigküzdötte az egész világháborút. A kommu alatt ellenforradal már volt és megmentette a fürdőtársaság vagyonát, amely így hű emberének tekintette Bodor Mihályt mindenkor... A szép őszi délutánon, ahogy Bodor Mihály ott állott a kapuban és ezedte a jegyeket a vendégektől, megjelent két ur és egy hölgy. Az egyik ur, sárga csizmában, fehér nadrágban, kezében kis lovaglóbostorral, megkérdezte az uszómestert, hogy meg lehet-e nézni a fürdőt.

— Igen, kár. m. jeggyel — válaszolta Bodor Mihály. A sárgacsizmás ur folytatta a kérdés-kérdést:

- A miniszter is csak jeggyel mehet be?
— Igen, jeggyel, vagy a fürdőigazgatóság engedélyével.
— Nos hát tudja meg, hogy én a belügyminiszter vagyok és látni akarom a fürdőt.
— Ezt akárki mondhatja. Tessék ig zolni.
Az idegen ur a zsebébe nyult, de hiába keresgált benne, nem talált semmiféle igazolványt. Erre bosszasan így szólott Bodor Mihályhoz:
— Hát így tisztelik maguk az ország nagyjait? Vágja haptákba magát.

Bodor Mihály katonaviselt ember, erre csak ezt mondta:
— Nincs már hapták Magyarországon, csak vigyázállás van és ez csak katonatiszteknek dukál. A sárgacsizmás ur most már komolyan bosszankodott.
— Micsoda, kommunista maga?
Bodor Mihály se hagyta magát.
— Én nem vagyok kommunista, az egész falu igazolja, hogy ellenforradalmár voltam. Én menttettem meg a fürdő vagyonát a kommunisták körme kőül. Most sok ember f. hárnek mondja magát, aki kommunista volt.

Az ismeretlen ur, aki közben folyton keresgált a zsebében, az iratai között végre megtalálta egy zöld papíros, amelyen ez a név volt: Rakovszky. Felmutatta. A fürdömester erre megszólalt:

- Tessék bemenni.
Ezzel arrébb is ment, mert valami dolga akadt az egyik fürdővendéggel. Rakovszky Iván pedig társaságával bement a strandra. Néhány perc múlva már ki is jött onnan. Bodor Mihály megint a helyén volt és tőle kérdezte meg a belügyminiszter:
— Hol van a csendőrség?
Bodor Mihály ujjal mutatott a csendőrség felé, melynek lak anyája ott van a szomszédban és csak ennyit mondott:
— Ott van.

Rakovszky Iván belügyminiszter mindezek után a csendőrségre ment, ahol a csendőrsőt utasította, hogy a fürdőigazgatóságot keresse fel rögtön és követelje, hogy huszonnégy órán belül bocsássák el az ajtónál lévő alkalmazottait. A csendőrség felkérésére Óváry Ferenc dr. fürdőigazgató meghallgatta Bodor Mihályt és nem tett semmit. Másnap aztán Veszprém megye alispánja szóbelileg közölte a fürdő igazgatóságával, hogy a belügyminiszter személyesen panaszt tett nála az uszómester magatartása miatt és az alispán utján is kérte annak rögtöni elbocsátását.

Veszprém megye alispánjának szóbeli felhívása után a Balatonalmádi Fürdőrezervény társaság beadványt intézett Rakovszky Ivánhoz, amelyben megállapítja, hogy a strandfürdő ajtajánál szolgálatot teljesítő Bodor Mihály uszómester 24 óra szolgálati becsülettel és tisztességgel a részvénytársaságot és soha panasz nem merült fel ellene a közönség részéről. Részt vett a világháborúban, a tisztai rangot viselt, jól ismeri a katonai szabályokat és tudja, hogy ki előtt kell vigyázállásba

helyezkednie. A csendőrségnél közelebb lakik a fürdőhöz Óváry Ferenc dr., aki minden tisztességet és elágtételt megadott volna a belügyminiszternek. „Miért nem máltóztatott hozzá fordulni? — szól a beadvány. — A csendőrség nem jogosult a mi ügyünkbe olyképp beavatkozni, hogy egy 24 óra hűséggel és becsülettel dolgozó alkalmazottunk huszonnégy órán belüli elbocsátását szorgalmazhassa.

Nem kerülnek ellenőrzés alá a magánbankok

A Banca Nationala erélyesen cáfol. A visszleszámitolási hitelt sem emelik fel százmillióval (Cluj-Kolozsvár, október 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kinos feltűnést keltett pénzügyi körökben a minap több bukaresti estil p hasákos hírdása, mely szerint a Banca Nationala elhatározta, hogy állandó ellenőrzést fog gyakorolni az összes bankoknál, amelyek visleszámitolási viszonyban vannak vele. Az ellenőrzést eszerint úgy skarná gyakorolni a Banca Nationala, hogy minden pénzintézethez egy egy delegátust nevez ki, aki állandóan informálja a Banca Nationalát az illető pénzintézet helyzetéről, egyben ellenőrizzé a visszleszámitolási hitel garanciáit és felhasználását.

Az Uj Kelet munkatársa egyenesen a Banca

Alispánunk előtt Excellenciád alkalmazot' uak hanghordozását kifogásolta. Ezért mi Nagymáltóságodtól ünnepélyesen bocsánatot kérünk, Bodor Mihályt pedig szigoruan utasítottuk udvarias és előző eny magatartásra.

A fürdőigazgatóságnak ezzel a beadványával elintéződött R. kovszky Iván kalandja. Bodor Mihály oit marad Balatonalmádin uszómesternek.

Felmentették a halálraítelt Szabó Vincénét

Az emberölés vádjá alól tisztázták a halálraíteltet. Csak vesztegetésben taláita bűnösnek a bíróság

(Cluj-Kolozsvár, október 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) A legrefináltabb változatosságban gazdag kriminológia és bűnügyi krónika történetében is páratlan szenzációt keltő ítéletet hozott ma a kolozsvári tábla büntetőtaná sa. Egy, a törvényszék által előre megfintott szárdéku emberölés büntetésben bűnösnek kimondott és a halálbüntetést helyett: sító életfogytiglani fegyházra ítélt aszonyt, a hírhedt Szabó Vincénét a királyi itéőtábla felmentette a gyilkosság alól és elrendelte azonnali szabadlábra helyezését. A páratlanul szenzációsan végződött tárgyalás lefolyását alább ismertetjük:

A tárgyalás

Kövésrel feltűzenkeltő után nyitotta meg Manolecu táblai tanácselnök a tárgyalást. Szabó Vincénét szuroyos ör vezetli a tárgyalóterembe. A termet nagyszánu halgatóság tölti meg zsufoltság, mely lélekzetvisszafojtva várja a hírhedt „mérgekverető” scrsának végleges megpecsételését. Az elnök fellett, szokásos kérdéseire Szabó Vincéné manoton hangon adja meg a választ.

Az elnök ezután részlete en ismerteti a bűnügyi törvényszéki adatait, az ügyészség vádiratát és az életfogytiglani fegyházra szóló ítélet indoklását. A törvényszék vádirata szerint Szabó Vincéné bűnösségét kétségtelenül igazolja már az a tény is, hogy bet g uráhc nem hozatott kellő időben orvost, sőt az orvosnak mások által megkísérlett elhívását is megakadályozta. A bűnösség mellett szólt az a körülmény is, hogy Szabóné vadházastársának unokáocse a Szabóné által reggelire adott kávéától rosszul lett és hányingert kapott.

A kolozsvári törvényszék ítéletének indokolásában a bűnösség mellett szólórak találta Szabó Vincéné cinikus magatartását, konok tagadását. Az elnök a vádirat felolvasása után a védőt felszólította, hogy terjessze elő védőbeszédét.

A védőbeszéd

Dr. Ciurdaria Ágoston védőbeszédét en kifejti, hogy ha vannak is olyan látszatok, melyek Szabó Vincéné bűnössége mellett szólónak, ezek a látszatkörülmények nem képezhet tik egy életfogytiglani fegyházra szóló ítélea alapját, mely semmiféle pozitív bizonyíték nem támaszkodhatik.

Bár a törvényszéki orvostani vizsgálat megállapította, hogy Balázs Mihály arzénmérgezés ádozata leit, nem bizonyítható, sőt teljesen valószínűtlen, hogy a mérget Szabó Vincéné adta be neki, amit az a körülmény is bizonyít, hogy Balázs Mihály Kolozsvárra való hazaérkezése után azonnal ágyának dült. Ez pedig amelle t a feltevés mellett bizonyít, hogy Balázs Mihályt már Felvicen megmérgezte egy „titokzatos harmadik kéz”, mely — nem lehetetlen — később Szabónét is megmérgezte volna. A védő hangsúlyozza, hogy Szabó Vincéné a gyilkosságban teljesen ártatlan és ha véletlen körülmények bűnösségét látszanak is bizonyi-

tani, ez esetben sem alkalmazható rá a 278 §, mely halálbü tetét szab ki a bűnösre. A szárdékos emberölés tényét maga az a körülmény is megcáfolja, hogy Balázs Mihály unokáocse a kávé elfogyasztása után csak rosszul lett, de nem halt meg s Balázs Mihálnál is csak hetednapra ismerték fel az arzénmérgezést, amikor már nem lehetett raj'a segíteni. Kéri a vádlott felmentését.

A főügyész beszéde

Dr. Ica Livius táblai főügyész helyettes minden tekintetben fentartja a törvényszék vádjait. Szabó Vincénét a legelvetemültebb bűnösök közé sorozza, aki pusztá kapzsásgból emberölésre vetemedett. Az ügyész indokai megerősítésére azt is felhozza, hogy a törvényszéki tárgyaláson több tanu igazolta, hogy Szabó Vincéné második férje, Szabó Vince és 13 éves nevelt leánya szintén gyanus körülmények között haltak meg, ami arra vall, hogy a Balázs Mihály halálesete és az előbbi halálesetek között ugy a lélekteni, mint a tárgyi összefüggés meg van. Ha Szabó Vincéné ártatlan leit volna, ugy nem leit volna szüksége arra, hogy az öt kíséző detektívet szabadon engedése végett megvesztegetéssel próbálja eltéríteni feladatától. Ezért kéri a táblai tanács tagjait, hogy hagyják helyben a törvényszék ítéletét, mert az egyszeri szárdékos emberölés büntette kétségtelenül fenforog.

A felmentő ítélet

A bíróság egyórás tanácskozás után foglalta el helyét a tárgyalóterem emelvénye mögött. Az elnök felolvasa a táblai tanács határozatát, amely a törvényszék ítéletét alapjában megváltoztatja és Szabó Vincénét a gyilkosság vádjá és annak következményei alól felmenti, csupán megvesztegetés kísérletében mondotta ki bűnösnek és ezért tíz havi fegyházra, valamint 500 lej pénzbüntetésre ítélte. Tekintettel arra, hogy Szabó Vincéné éppen egy éve ül vizsgálati fogságban, a táblai tanács a büntetést kitöltöttnek nyilvánította s elrendelte Szabó Vincéné azonnali szabadlábra helyezését.

Szabó Vincéné az ítéletet zokogó, elcsukló sírással fogadta s az elnök azon kérdésére, hogy megnyugszik-e az ítéletben: igennel válaszolt.

Az ügyész az ítéletben nem nyugodott meg és semmisségi panasszal fordult a semmitörvényszékhez. Az ítélet a közönség sorában meglepetést keltett.

VELMA SUCHARD CSOKOLÁDEKÜLÖNLEGESSEG

Oroszország új éhínség előtt

A volt zsidó középosztály segélykláltása. Amerikai zsidó munkások segélyakciója

(Cluj-Kolozsvár, október 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Most már semmi kétség aziránt, hogy Oroszország majdnem olyan éhségkatasztrófa előtt áll, mint négy évvel ezelőtt, amikor bizonyos vidékeken olyan éhség volt, hogy anyák az éhségtől elpusztult gyermekeik húsát is megették. Az éhség hírének most már minden újság, köztük a szovjetkormányhoz közelálló lapok is, tartózkodás nélkül beismerik. Egy Amerikából ideérkezett szocialista újság írja:

Az éhség rémei már előre is árnyékkakat. Ma már biztos értesüléseink vannak arról, hogy nemcsak a városi lakosságot, hanem sok vidéken a parasztokat is érinti az éhség. Az elisabetgrádi városi tanács nagy katonai készenléteket kért, mert minden percben zavargások törhetnek volna ki. Senki a várost a helyi hatóságoktól szerzett engedély nélkül el nem hagyhatja.

Legsúlyosabb helyzetben van azonban a középosztály, leginkább zsidók, akiket megfosztottak vállalkozásaiktól és első időben arra kényszerítették, hogy irányító munkát végez-

zenek a rendes fizetéses vállalkozásaiknál, később azonban ettől is megfosztották őket, mert a szovjet az ipari termelés körül a szövetségi eszmének szerzett érvényt, egymáshoz kapcsolta a rokoniparágákat, egységes központi vezetést rendezett be és ilyen módon a régi tulajdonosok és későbbi vezetők még annyi kedvezményt sem kaptak, mint a gyárban alkalmazott szakmunkások. Segédmunkásoknak mehettek volna, azonban a legtöbb volt vállalkozó sem fizikai erőt nem érzett erre, sen pedig nem volt abban az életkorban, amikor remélhette, hogy segédmunkási alkalmaztatása csak időleges.

Ez az osztály most valósággal nyomorog. Amíg az élelmezés nem volt Szovjetország problémája, ezt a tengődést a jobb jövő reményében el lehetett bírni. Most azonban a zsidóság az éhhalál előtt áll és amerikai testvérekhez fordul segítségért. Az amerikai zsidó munkások között erős mozgalom indult meg a volt zsidó polgárság felszámolására.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Chalucuh, Sibiu. Az erdélyi chalucuhon létezés már komoly stádiumban van, de azt, hogy még ebben az évben megnyíljon, nem tartjuk valószínűnek, mert gazdasági munkát a téli hónapokban nem lehet végezni. Annakidején, ha aktuális lesz, az Uj Kelet részletesen tájékoztatni fogja az erdélyi zsidóságot a chalucuhonról érintő összes részletekről.

Springer, Brasov. Levelére az Erdélyrészi Palaeztina-hivatal (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48.) fog válaszolni.

N. B. Viseul de sus. Fenti üzenet önnek is szól.

F. Mancu, Sighet. Fenti üzenet önnek is szól.
S. I., Laposul Unguresc. Fenti üzenet önnek is szól.

R. Márton, Homorodul de jos. Fenti üzenet önnek is szól.

Nem közölhetők: Hiába?! Haza, Mese 1999 ből, Az élet könyve, A tizedik ember.

Baruch, Cluj. kétségtelenül jogos. A nagyváradi gyűlés kiros feltűnést keltett országszerte. De nem olyan nagy esemény, amely megérdemelné, hogy verset írjanak ellene.

— Repeceolajjal fogják világítani a vasúti kocsikat. A Kissármási Földgáz R. T. egyik gépe, amellyel a vasúti kocsik világítása részére tisztítják a földgázt, elromlott. A gép javítása előreláthatólag két hetet vesz igénybe és ezalatt az idő alatt a vasúti kocsikat repeceolajjal fogják világítani.

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. St. O. Iosii

volt
Szép-
utoa

Zsák ~ Ponyva

Vétel!

Kölcsönkérés, javítóműhely

Eladás

Albala Izsó Timișoara

II. Piața Traian 2. szám. Sörgöncymű: Albala Timișoara-Fabrika
Interurbán telefon 60

porcellán és Steingut- edények

éttermi-, kávéházi- és háztartási felszerelések, csiszolt préselt és fuvott üvegek, lámpaárak, demyohn, gyöngy-
szer és befőttesüvegek legelőnyösebben beszerezhetők:

Ausländer Lajosnál Cluj
Piața M. Viteazul (volt Széchenyi-tér) 39. Telefon 954

Legelőcsőbb nőikabát beszerzési forrás az

Uránia divatház

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 34.
Uránia-mezővel szemben. Sirece 166

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidósági napilapja

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 450 lei, egész évre 850 lei.

— **Jakobi Dudi emlékalap.** A tragikus körülmények között, fiatalon elhunyt **Jakobi Dudi** barátai és tisztelői elhatározták, hogy közzeretben álló barátjuk emlékét egy később meghatározandó formában megőrzik. E célból a „Jakobi Dudi emlékalapja” címmel gyűjtést rendeztek, amelyre adományokat az Uj Kelet is elfogad és készséggel továbbítja rendeltetési helyére.

— **Közvetlen telefon Bukarest—Belgrád—Bécs között** Bukarestből jelentik: Most fejezték be a bukarest—belgrádi közvetlen telefonösszeköttetés kiépítését és a vonalat rövidesen megnyitják a magántorgalomnak is. Mint ismeretes, Belgrád és Bécs között már régóta van direkt telefonösszeköttetés, így tehát a belgrád—bukaresti vonal kiépítésével Bukarest telefontársaságába került az osztrák fővonal is.

— **Óriási szénmezőket fedeztek föl Szibériában.** A szovjetkormány újabban expedíciót küldött Szibériába az ottani szénbányák feltárása céljából. A bizottság vezetőjének Obrucheff tanárnak nyilatkozata szerint Észak Szibériában több ezer négyzetmérföldnyi területen bimeríthetetlenek látványos szénmezőket találtak. Találtak továbbá gazdag ásványvízforrásokat, sok grafitot és nyomokat gazdag platinaerekhez. A természeti kincsek a Noral-hegység völgyeiben vannak.

— **Romain Roland — jiddisül.** Párisból jelentik: Romain Roland Farkasok című drámáját, amely Berlinben Reinhardt Deutsches Theaterjében a szezon legvonzóbb szindarabja volt és amelyet később Prágában és más nyugati városban is nagy sikerral adtak, Vladimir Grossmann neves amerikai színházi író mostanában jiddisre fordította. A darabot egyik legjobb newyorki színházban fogják előadni, a szerző azonban annak a kívánságának adott kifejezést, hogy Berlinben is játszák. A premisére Romain Roland meg akar jelenni, hogy ezzel is kifejezésre juttassa örömet és megismerettségét afölött, hogy zsidó színészek adják elő a darabot. A darab színhelye a párisi nagy forradalom idejében Mainz városa, ahol a forradalomban félkerültek az idők lelkét meg nem értők, a rombolók, a pökhendiek és szajtekők dirigálnak. E körözetbe belekerül egy nemes származású ifjú, őszinte, lelkes harcosa magasabb ideológiáknak, új és szép világot, az egyenlőség világát áhitotta, amelyben az ember nem farkasa az embernek. Azonban el kellett buánia éppen a forradalom által. A darab tele van megrázó jelenetekkel, nyelvezete színes és egyben erőteljes. Héber fordítása most készül.

— **Románia részesevé a volt osztrák-magyar vasutakból.** Bécsből jelentik: A közeljövőben befejezi munkáit az a nemzetközi bizottság, amely a volt osztrák-magyar monarchia vasúti anyagának elosztásán dolgozik már két éve. Az államvasutak kocsijain és mozdonyain kívül, amelyeket már kiadtak, Románia meg fogja kapni a magánvasutak vonalainak egy részét is, de a portorosei egyezmény értelmében ezek tulajdonosait kártalanítani kell, ha az átvett kocsik nem tartoznak a hadiszármazásra. Románia delegátusai éppen most vezetnek át Bécsben 1100 teherkocsi és tíz mozdonyt, amiből 250 vagon már október végén érkezik Romániába, a többi pedig újévig fogják leszállítani.

— **Revolvers merénylet Smeral cseh kommunista képviselő ellen.** Prágából jelentik: Kedden este, mint a „Bohemia” írja, revolveres merényletet kíséreltek meg a villamoson Smeral kommunista képviselő ellen. A merénylet azonban nem sikerült, mire a támadó elmenekült. Valószínű, hogy politikai merényletről van szó. A polgári sajtó ugyanis legutóbb hevesen támadta Smeralt, hogy be ne nyújtassa a kommunisták nagygyűlésén az ugynevezett nemzetiségi határozatot, melynek értelmében a kommunista párt köteles a kisebbségek autonómiájáért küzdeni.

Az Irak-frontról török csapatok gyülekezését jelentik

London, okt. 10. Az angol jegyzékre az angol kormány részéről még nem érkezett válasz és az Irak-frontról török csapatok gyülekezését jelentik. Ezek a tények komoly aggodalmat okoznak a londoni politikai köröknek, amelyek Törökország hallgatását ellenséges szándékai bizonyosságul tekintik.

Óriási vihar a La-Manche csatorna fölött

Genf, október 10. A La Manche csatorna felett óriási vihar volt. Több gőzhajó súlyos károkat szenvedett. A vihar következtében egy katonai léghajó a bourgeti aerodromban leesett. Két utasa meghalt, továbbá az éppen akkor gyakorlatozó katonai repülőgépek közül 11 lezuhant. A vihar miatt beszüntették a repülőgépek való személyszállítását.

Drezdában a katonai ellenőrző-bizottság nagy ágyukat fedezett fel

Páris, október 10. A katonai ellenőrző-bizottság Drezdában a gyalogsági kaszárnyában 29 nagy ágyut fedezett fel.

Mussolini balkáni politikusokkal tárgyal

Róma, október 10. Mussolini olasz miniszterelnök október 14-én tárgyalásokat fog folytatni Rómában Kaifov bolgár külügyminiszterrel, 18-án az albán miniszterelnök és pénzügyminiszter fogják Mussolinin meglatogatni, 24-én pedig Velencében találkozik Mussolini Jugoszlávia külügyminiszterével, Marinkovicsal. A tárgyalások elé politikai körök nagy érdeklődéssel tekintenek.

Anatole France utolsó órái

Páris, okt. 10. Anatole France — szellemének egész világosságát megőrizve — haldoklik. Felgyógyulására semmi remény. Halála minden pillanatban bekövetkezhet.

Még nem ért véget a német kormányválság

Berlin, okt. 10. A kormányválság még nem nyert elintézést. Tegnap újabb minisztertanács volt, mely után folytatták a pártvezérekkel való tanácskozásokat. Kormánykörök remélik, hogy el lehet kerülni a Reichstag feloszlatását néhány szakminiszter kinevezése által.

A román-jugoszláv tárgyalások

Bukarest, okt. 10. A román—jugoszláv tárgyalásokat Duca és Marinkovics külügyminiszterek laibach-i találkozója folytán újból főtették. Az iskai kérdésben már megállapodás is jött létre, amelyet a napokban aláírnak. Az egyházi kérdésekben a tárgyalások konklúziós szellembe folynak.

Bethlen átalakítja kormányát?

Budapest, október 10. Nagyatádi részvételével Bethlen miniszterelnöknek ma délután értekezlet volt a kisgazdák strelceinek megbeszélésére. A tanácskozás eredményéről pozitív hír még nincs. A déli lapok pártállásuk színt jósolják a várható eseményeket.

népbiz
követk
meg:
lozasi
a péte
lött m
rizmus
emléke
6. a sz
novem
Ezenk
kosdhe
rácsom

tozása
amerik
román
rende
Kertse
mand
tot; he
gyalás
utáni
tartozá
tételek
London
adósága
ként m
tartozá
vánság
gyalás
Ezzel
adnak
szükség
sok ver
dik biz
kedelmi
hozatal

duma
tik: To
zérigazg
nyújtott
melyben
ket, me
ügyi vis
pokban
tették e
rövidese
tiana V
részlete

egy új
azt hird
irtokab
síteni fo
vallásna
nagyobb
által par
analfabé
láthatatl
melyek
talmazna
rengés,
meg volt
az igazi
is jelent
Oomoto-
nyomoré
tldzte
prófétand
szétromb
eltárték.
mint tize

J
szakmu
Szabadk
miniszter
ügyében
ban érk
rendelet
osak a h
alkalmazt
kal kötel
az alkalu
kell állap
hate igé
vagy elt
munkába
példányb
hoz, ame

* Or
külföldi
Calea Re
33. szám

EK

lyi és bászai zsidókat

dr. Marton Ernő.

ását csak a forrás meg-

lei, negyedévre 240 lei,

e 830 lei.

lap. A tragikus kö-

on elhunyt Jakobi

elhatározták, hogy

emlékét egy ké-

ában megörökítik.

emlékalbum" cím-

elyre adományokat

észséggel továbbít

karest - Belgrád -

entik: Most fejezték

retlen telefonbeszélőt-

rívádon megnyitják

ismeretes, Belgrád

n direkt telefonbeszélő-

rad - bukaresti vonal

szekötésbe került

fedeztek föl Szi-

ujabb expedíciót

székbányák feltárása

ek Obruseff tanár

Szibériában több ezer

imeríthetetlennek lát-

tak továbbá gazdag

ot és nyomokat gaz-

eti kincsek a Noral.

dsül. Parisból jelen-

ok című drámáját,

Deutsches Theater-

színdarabja volt és

más nyugati váro-

ladimir Grossmann

mostanában jiddisre

legjobb newyorki

erző azonban annak

zést, hogy Berlinben

main Roland meg

kifejezése juttassa

afölött, hogy zsidó

ból. A darab szin-

on idejében Mainz

an felkerültek az

a rombolók, a pök-

ab. E környezetbe

zása ifjú, őszinte,

loknek, új és szép

át áhitotta, amely-

z embernek. Azon-

a forradalom által.

lenetekkel, nyelve-

es. Héber fordítása

e a volt osztrák-

jelentik: A közel-

az a nemzetközi bi-

magyar monarchia

gozik már két éve.

mozdonyain kívül,

ia meg fogja kszpi

ny részét is, de a

ny ezek tulajdoncait

kocsik nem tartoz-

a delegátusai éppen

teherkocsit és tíz

már október végén

dig újévig fogják

et Smeral cseh

n. Prágából jelen-

Bohemia" írja, re-

k meg a villamo-

szelő ellen. A me-

mire a támadó

politikai merény-

nyanis legutóbb

y be ne nyújt-

blésén az ugyne-

t, melynek értel-

telés a kisebb-

dinand 34.

n. Sirocco 166

Szovjetország új ünnepnapjai. A népbiztosok tanácsa az 1925-ös naptári évre a következő törvényes ünnepnapokat állapította meg: Január 1. újév, január 21. Lenin halálnapja, január 22. az 1905. január 9-én, a pétervári cári pölya előtt tüntetett és agyonlőtt munkások emléknapja, március 12. a cárizmus bukása, március 18. a párisi Commune emléke, május 1. az Internacionale napja, július 6. a szövetséges szovjetállamok alkotmánynapja, november 7. a proletárforradalom évfordulója. Ezenkívül a következő egyházi ünnepek: pünkösdhétfő, husvétvasárnap és husvét hétfő, karácsony első és második napja.

Románia konszolidálja amerikai tartozásait. Bukarestből jelentik: Ma délelőtt az amerikai követségen volt az első értekezlet a román állampolgárok amerikai tartozásainak rendezéséről. A megbeszélésen Chr. Petrescu-Kertsch tárgyalta a román adóok nevében Normand amerikai kereskedelmi attaséval. Beavató helyen kapott információk szerint a tárgyalások nemcsak a háborúelőtti, de a háború utáni adósságok kérdé-ére is kiterjednek. A tartozások rendezésére Románia hasonló feltételek mellett akar megállapodást kötni, mint Londonban az angol hitellezőkkel. A külföldi adósságok rendezésére alakult bizottság egyébként ma ülést tartott, amelyen az erővalutájú tartozások hivatalának megbízottja azt a kívánalmat terjesztette elő, hogy a külföldi tárgyalásokat szentül egyetlen bizottság folytassa. Ezzel szemben mások annak a véleményüknek adták kifejezést, hogy két delegáció okvetlenül szükséges a külföldi hitellezőkkel való tárgyalások vezetésére s azt ajánlották, hogy a második bizottság költségeit az ország összes kereskedelmi és iparkamara fedezze. Határozat hozatalra a legközelebbi ülésen kerül sor.

Egy bászai gyárigazgató memoranduma Bratianu Vintilához. Temesvárról jelentik: Totisz Rezső, a temesvári Gyepjuipar Rt. vezérigazgatója, még a múlt évben memorandumot nyújtott be Bratianu Vintila pénzügyminiszterhez, melyben részletesen kifejtette azokat az irányelveket, melyeknek alapján Románia leromlott pénzügyi viszonyait konszolidálni lehetne. Totisz a napokban Bukarestben járt, ahol azt a kijelentést tették előtte, hogy szankcionálási indítványai ügyében rövidesen ankétot hívnak egybe, melyben maga Bratianu Vintila pénzügyminiszter is részt vesz s melyen részletes tárgyalás alá veszik Totisz javaslatait.

Új vallást hirdetnek Japánban. Japánban egy új vallás terjed, az Omoto, melynek hívei azt hirdetik, hogy ők a föld új evangéliumának hirdetői, akik meg fogják a föld új evangéliumát. Neogeguri profétáné az alapítója a vallásnak, ki már özevegyszony volt, mikor legnagyobb nélkülözések között élve, egy belső hang által parancsot kapott: „Vegy tollat!” Bár teljesen analifabéta volt, engedelmessé vált és csodamódon láthatatlan erők által kötetek kerültek ki keze alól, melyek az új evangéliumot és jövődöleéseket tartalmaznak japánul. A világháború, a tokiói földrengés, Isten országának eljövele mind pontosan meg volt jövődölve. Ez a nő azt hirdette, hogy az igazi vallásalapító csak ő utána fog jönni. Meg is jelent Vanisabura, kinek 53 éves korában az Omoto hívek mestere, szava erejétől vakok látnak, nyomorékok megindulnak. Egy időben a kormány üldözte a híveket, a mestert börtönbe vetette, a profétának egy hegyen álló sírját 3000 katonával szétromboltatta, de a hívek mindezt várták és eltűrték. Ma háromszáz gyülekezetük van több mint tízezer taggal.

Jugoszláviában rendezték a külföldi szakmunkások alkalmazásának feltételeit. Szabadkáról jelentik: A belgrádi szociálpolitikai minisztérium a külföldi szakmunkások alkalmazása ügyében újabb rendeletet adott ki, mely a napokban érkezett meg a szabadkai iparhatósághoz. A rendelet szerint a munkaadók külföldi munkásokat csak a házimunkásokkal azonos feltételek mellett alkalmazhatnak. A munkaadók külföldi munkásokkal kötelesek írásbeli szerződést kötni, amelyben az alkalmaztatás feltételeit fel kell tüntetni és meg kell állapítani azt is, hogy az illető munkás tart-e igényt utiköltség megtérítésére, a beutazás vagy eltávazása alkalmával. A szerződéseket a munkabálopásért követő tizenöt napon belül három példányban kell betervezni az illető iparhatóság-hoz, amely azt felülvizsgálja.

Orvosi hír. Dr. Lettner Fülöp gyermekorvos külföldi tanulmányutjáról hazatért és rendelését Calea Regele Ferdinand (volt Ferenc József-ut) 33. szám alatti lakásán ismét megkezdte.

Az Uj Kelet új regénye

Az Uj Kelet vasárnap reggel megjelenő szenciós tartalmu ünnepi számában kezdjük meg közölni Mendele Mocher Szfornak, a legkitünőbb és legragyogóbb humoru jiddis regényírónak hatalmas regényét: A sánta Fiske-i. Ez lesz az első nagy jiddis regény, amely magyar fordításban napvilágot lát. A sánta Fiske alig néhány év alatt a zsidó litteratura egyik legnépszerűbb alkotása lett és lefordították a világ minden nyelvére. A regény valóban rászolgált erre a páratlanul álló elterjedtségre, mert nincs még egy regényünk, amely ilyen elevenességgel, ilyen derűs humorral és ilyen optimista realizmussal mutatná be a zsidóság életét. A regény művészi fordítását Székely Béla végezte.

A kommercializálást vezető bizottság ülése. Bukarestből jelentik: Ma délután tartja meg heti ülését a kommercializált vállalatokat vezető és ellenőrző tanács. Az ülés vizsgálat tárgyává fogja tenni a kiküldött delegátusok jelentését, akik Erdélyben jártak, hogy felbecsüljék, mennyivel járul hozzá az állam a lónyai és kudasiri bányák kommercializálására alakuló új vállalathoz, egyben véglegesen jóváhagyják a Lónyai Szénbánya Rt. szabályzatába illesztendő módosítások szövegét. A napirend másik fontos pontja a kommercializálási törvény végrehajtási utasításának tervezete, valamint a vajdahunyadi vasgyár és kommercializálás alá kerülő más vállalatok új alapszabálytervezetei.

Égő vonat. Varsóból jelentik: Szovjetországban óriási vasúti katasztrófa történt. A Moszkvától Ivanovo felé haladó egyik személyvonathoz naftával megrakott kocsikat csatoltak, amelyek eddig ismeretlen okból egyszerre kigyulladtak. Pár perc alatt az egész vonat lángokban állott és bár a vonat nyílt pályán megállítható volt, a személykocsikban ültek nem lehetett megmenteni. Az összes utasok, számszerint kétezeren, közöttük harminc gyermek, a lángok áldozatai lettek.

Konfliktus a cseh újságírók temesvári látogatásán. Temesvári tudósítónk jelenti: A cseh újságírók erdélyi körútjukban tegnap Temesvárra érkeztek. Az állomáson a hatóságok képviselői fogadták, meglepő volt azonban, hogy a fogadtatásról a temesvári román újságírók távolmaradtak. A távolmaradásra az adott okot, hogy a vendégek érkezését megelőzően a kíséretükre kirendelt Rumanescu külügyminiszteri igazgató és a temesvári újságírók között konfliktus támadt, amire az újságírók azzal válaszoltak, hogy nem jelentek meg a fogadtatásnál és az egész látogatásról egy szó tudósítást sem adtak le. Az akcióhoz csatlakoztak a bukaresti lapok temesvári tudósítói is. Az ügyről jelentést tettek Duca külügyminiszternek. Érdekes, hogy az akción a liberális sajtó temesvári munkatársai is részt vettek.

Jackie Coogan Athénben. A nyolc éves amerikai zsidó filmművész, Jackie Coogan legutóbb Athénben „vendégszerepelt”. Ez a vendégszereplés abból állott, hogy a görög hadi árvát között szíjjelosztotta a amerikaiak ajándékait. Jackie Coogant Konduriotis, a görög köztársaság elnöke egyórás audiencián fogadta. Az elnök, ahogy miniszterei előtt nyilatkozott, el volt ragadtatva a fiatal művész friss, eleven esztétól és kedvességétől. Az Akropolison Jackie tiszteletére népiünnepélyt rendeztek, amely az utóbbi évek legsikerültebb mulatóit is felülmulatta. A várostól az Akropolisig katonai sorfal között vonult el Jackie Coogan, mint az amerikai „Nearest Relief” jótéti testület hivatalos megbízottja. Az ünnepséget Jackie nyitotta meg egy angol beszéddel, amelyben gyermektestvérségekhez szól. Követelte, hogy küzdjenek a háború ellen és erejüket állítsák inkább a sport és testedzés szolgálatába. Én is — mondotta — jó katona leszek, de a sporttérén és ha megnöttem, a dicsőséget nem az öldöklésben fogom keresni, hanem inkább azokban a kitüntetésekben, amiket a sportbizottságok osztogatnak — igazsággal. A beszéd után percekig ünnepelték ujjongva az amerikai fiúcskát, aki a rendezőség élén maga osztotta ki tízezer athéni gyermek számára az ajándékokat. Jackie Coogan Athénből Bécsbe érkezik.

Mozi a bécsi Ronacherből. Egy francia és angol pénzcsoport — mint Bécből jelentik — tárgyalásokat folytat a Ronacher és Apolló-színházak igazgatóságával olyan irányban, hogy a két színházat, a világ leghíresebb varietéit, engedjék át mozi céljaira. A két színházban kizárólag a pénzcsoport érdekkörébe tartozó filmek darabjait adnák. A terv ellen azonban már most erélyes állást foglalnak a bécsi mozgószínház tulajdonosok, akik gyűléseken tiltakoztak a varieté-színházak „elkobzása” ellen. A mozisok szövetsége a város tanácsától kért támogatást akciójához.

Terjed a tifuszjárvány Aradon. Aradi tudósítónk jelenti: Aradon az utóbbi időben a tifuszjárvány egyre nagyobb mérvet ölt. A múlt hónapban 15 esetet jelentettek be a rendőrség egészségügyi hivatalában, azóta pedig majdnem minden napra esik egy újabb megbetegedés. A városi egészségügyi hivatal foglalkozva a járvány ellen életbeléptetendő intézkedésekkel, felrta a közegészségügyi minisztériumhoz, hogy az rendelkezés ki Arad megyébe több orvost, mert a járvány forrását abban látja, hogy a vidéken előforduló esetek kezelésére nem áll elegendő orvos rendelkezésre.

Mivel tökéletesítette Amerika újabb harci eszközét? Szeptember huszadikán Filadelfiában a Franklin-ünnepet százéves évfordulója alkalmával nagy ünnepek keretében hódoltak Franklin emlékének. Az ünnepély során különböző kongresszusokat tartottak, közöttük a műszai tudományok művelői is. E tanácskozásokon Williams tábornok, az amerikai hadsereg felszerelési osztályának főnöke volt a főelőadó. A legaprólékosabb részletekre kiterjedő előadásában ismertette a tudósokkal az amerikai hadsereg eredményeit a fegyverek feltalálása terén. A következő tökéletesített hadiszerszámokkal dicsekedhetik az amerikai hadsereg: Rendkívül gyorsaságu tankokkal, amelyek páncéltonnyal s ágyúkkal vannak felszerelve. Új típusu lángszóróval, amelynek hatása sokkal borzalmasabb az eddig ismert lángszóróknál. Ötvenkaliberes gépfegyverekkel régi 30 kaliberes gépfegyverekkel szemben. Automatikus müködő kézi fegyverekkel. 75 milliméteres tártori ágyúkkal, melyeknek hordtávolsága 15 000 yard, az eddigi 9000 yarddal szemben. És ezenkívül a halálgépeknek még ezer csodája. Igazán ujjonganunk kell a technika haladásának.

Ulain és Hadry párbajoztak. Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés viharos szerdai ülésén, miat ismeretes, Hadry kormányparti képviselő összererekedett Ulain Ferenccei. A dulakodásból kifolyólag a felek kölcsönösen provokálták egymást. Ma délelőtt folyt le közöttük a párbaj közpuehész párbajkardokkal és bandázzsal, végkimerülésig. Hétszer csaptak össze rendkívül hevesen. Mind a ketten fejükön, karjukon és a vállukon több helyen is megsebesültek. A hetedik menet után a segéddek megállapították a végkimerültséget és a párbajt beszüntették. A felek kibékültek. Hadry segédei Almássy László és Hajós Kálmán voltak, Ulainé pedig Gömbös Gyula és Zsilinszky Endre.

* Teljes kávéházi berendezés olcsón eladó. Megtekinthető Baum Mór Déva.

Nagu

harisnyavásár

mélyen leszállított árakkal.

K ötött harisnya minden színben	lei	25
F lohr-harisnya minden színben	lei	53
M uszlin harisnya divat színben	lei	69
C érna-muszlin minden színben	lei	98
S elyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT

FÖTÉR 13

Divatkönyvekben és kötöttárakban óriási választék!
A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók

Lloyd 2947

Arany Ezüst

legszébb kivitelben **Órák** legjutányosabban

Ajándék- és díszműtárgyak dúsz választékban.

Fenyő és Braunfeld

Királyi udvari szállítók

világvárosi ékszerüzletében kaphatók.
Cluj, Piaja Unirei No. 15.

Telefon interurbán: 643.

Figyelem! Figyelem!

Az összes gyapju-szövetek

mélyen leszállított árakban lesznek árusítva

a cipőkkel egyetemben

Au Printemps

cégnél, Cluj, Str. Memorandului (v. Unió-utca) 11. szám

Deák Ferenc-utca 12.

Centrala Textilor Textilközpont

térfi és női gyapjuszövetek. Bélésárúk.
Lloyd 2899

Rudolf Mosse No. 8004

SÁNDOR ÁGOSTON UTÓDA

CLUJ
Unió-u. 2

Férfidivat különlegesség, legfinomabb fehérenemű saját műhelyben készülnek

KÖZGAZDASÁG

Az új közigazgatási törvény keretében rendezik a községi adózásokat

Bratianu Vintila is sérelmesnek mondja az egyes városok adókiivetési módszerét. Az Ugir akciója a sürgős megoldásért

(Cluj-Kolozsvár, október 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tudvalevő, hogy a községi adókat egy, még 1923 ban hozott külön törvény alapján vetik ki ma is a városi hatóságok. Ennek a törvénynek megszüvegezése annál is inkább hibás és pongyola, mert a különböző tagsággal sujtandó vállalatokat csak részben sorolja fel a törvény s a felsorolás végén nem határozza meg pontosan, hogy az illető adónemmel milyen természetű vállalatok és milyen mértékben sujtandók. Még súlyosabb hiánya a törvénynek, hogy végrehajtási utasítása egyáltalában nincsen, sőt ilyen a mai napig sem készült el. Érthető tehát, hogy ezen törvény alapján az egyes városok községi adójának kiivetése sérelmesen történt s állandó bajok forrása volt. A sérelmekben érdekelt vállalatok mindezekig úgy kísérelték meg a végrehajtási utasítás hiányában bekövetkezett hiányokat pótolni, hogy a belügyminiszterhez fordultak, arra kérve a miniszteriumot, hogy ő maga döntse el: az egyes sérelmekben mi lehet a jogorvoslat alapja. Az egyes ipari vállalatok és kereskedők már többször fordultak a miniszterhez azzal a kéréssel, hogy a miniszter intézkedjék megfelelő végrehajtási utasítás megszüvegezéséről s ezáltal az időközben megindult adókiivetések sérelmeit eliminálja.

Teljes tárgyilagossággal megállapítható, hogy a belügyminiszter mindenkor jóindulattal viseltetett a hozzátforduló vállalatok iránt, amelyeknek ígéretet tett arra nézve, hogy egy állandó bizottságot fog alakítani azon célból, hogy az előforduló szabálytalanságokat ezek a bizottságok vizsgálják felül. Ilyen értelemben utasítást is adott az egyes városoknak a belügyminiszter, arra szólítva fel őket, hogy tartsák magukat ezen bizottságok utasításaihoz. Dacára a belügyminiszteri intézkedésnek, több erdélyi városban, így Tordán és Marosvásárhelyen is, előfordult, hogy a bizottság alakítására vonatkozó utasítás csak papíron maradt és a végrehajtási utasítás hiányában, továbbra is a régi sérelmes alapon történtek a községi adókiivetések.

Ezek a visszasságok indították az UGIR vezetőségét arra, hogy most már a belügyminiszternek kívül a kereskedelmi és pénzügyminiszterhez is memorandumokkal forduljon annak kimutatására, hogy ennek a kérdésnek a rendezése a speciális szakminisztereknek, valamint az adózásban legfőképpen érdekelt pénzügyminiszternek is elsőrangú feladata. Mint értesülünk, az UGIR beadványa mindkét miniszternél megértésre talált és Bratianu Vintila pénzügyminiszter az UGIR vezetőivel lefolytatott legutóbbi tárgyalások alkalmával, a községi adók rendezésének kérdésére is rátérve, kijelentette, hogy a városi adók kiivetésének mai rezsímje tényleg sok zavarra adott okot, minél fogva indokoltnak tartja, hogy a jelenleg megalkotás alatt lévő új közigazgatási törvényben a városi adók kiivetésének kérdése szigorúan szabályoztassék. A miniszter kijelentése szerint a szabályozás aként fog történni, hogy a törvény keretében pontosan meg fog állapíttatni, milyen nemű és milyen mértékű taksákat lesznek jogosultak az egyes városok kivetni és beszedni. Gondoskodás fog történni másrészt arról is, hogy egy állandó vegyesbizottság állítassék fel, melyben az összes érdekelt szakminiszteriumok delegáltjain kívül a teherviselő érdekeltségek, így elsősorban a gyáripar reprezentánsai is helyet foglaljanak.

Az UGIR vezetősége a pénzügyminiszter kijelentésére való hivatkozással a közigazgatási törvényt előkészítő bizottsághoz beadvánnyal fordult s egyben a belügyminiszteriumhoz is kérését intézett aziránt, hogy a hónapokkal ezelőtt megígért bizottságok már is küldeszenek ki a jelenleg folyamatban lévő taksakiivetések egységes irányítása végett s hogy már a közigazgatási törvény megalkotása előtt alakítsák meg a pénzügyminiszter által megalkotni ígért bizottságot, mely azonnal kezdje meg működését. Rámutat a beadvány arra is, hogy a jelenlegi helyzet, mely alkalmat ad arra, hogy minden egyes város és hatóság a községi adók kiivetését saját felfogása szerint vethesse ki, az illetékes miniszteriumok szempontjából sem előnyös és csak fölösleges munkára ad alkalmat. Ezt a fölösleges munkát pedig a központi bizottság egységes utasításai révén teljesen eliminálni lehet.

A mai valutapiac

A mai napon a tegnapi élénk kereslet után újból tartózkodó lett a piac hangulata. Üzletkötések csak elvétve történtek a következő árfolyamokon: Osztrák korona 384-388, magyar korona 415-420, cseh korona 548-555, svájci frank 35 50-35 70, dollár 179 00-185, francia frank 9 65-9 72, font sterling 825-830, olasz lira 8 10-8 20.

Valutapiac október 10-én:

Bukarest. Devizák: Páris 970, Berlin —, London 835, Newyork 185 00, Róma 815, Zürich 35 75, Bécs 26 75, Prága 555, Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 720 00, márka 43, leva 130, török lira 105, font sterling 835, francia frank 1000, svájci frank 36 00, olasz lira 825, drachma 350, dinár 260 00, dollár 187 00, lengyel márka 34 00, osztrák korona 27 00, magyar korona 25 00, cseh korona 550.

Zürich. Nyitás—Zárás: Berlin 124 00—124 00, Amsterdam 203 50—203 50, Newyork 522 00—521 75, London 2340 00—2341 00, Páris 2680—2675, Milano 2260 00—2260, Prága 1557 50—1552 50, Budapest 68 00—68 00, Belgrád 755 00—750 00, Bukarest 285 00—280 00, Varsó 104 50—104 50, Bécs 73 75—73 75.

Jó a kukoricatermés a Bánságban. Lugosról jelentik: Illetékes szakkörök jelentése szerint az idei kukoricatermés a Bánság területén hatvan-száz százalékkal mulja felül a tavalyi termést. A bő termés ellenére is a termelők hétszáz lejes átlagárát kérnek a kukorica métermázsáért.

Egy dícsőszentmártoni cég fizetéseketelensége. Dícsőszentmártonból jelentik: A Furnica olaj- és petróleumkereskedés bíróságán kívüli kényszerregezési eljárás megindítását kérte maga ellen. A cég ötven százalékos kiegyezési kvótát ajánlott fel hitelezőinek, melyet egy éven belül hajlandó megfizetni.

Újabb aradi fizetéseketelenségek. Aradról jelentik: Nikolovits József aradi textilkereskedő kilencven ezer lej passzívával kényszerregezési eljárás megindítását kérte maga ellen. — Az aradi törvényszék a napokban tárgyalta Reisz Antal hentesmester fizetéseketelenségi ügyét, a hitelezők nem fogadták el a följánlott kvótát s így Reisz ellen megindult a esődeljárás. — Ugyancsak letárgyalta az aradi törvényszék az ismeretlen helyre távozott Klein Sándor borkereskedő kényszerregezési tárgyalását is. A hitelezők itt sem fogadták

HA FINOM CUKORKÁT AKAR, KÉRJEN „MELISSÁ”-T!
Cluj telefon 6-48 és 6-65 (Lloyd 2243) Cluj, telefon 6-48 és 6-65

Szörme és fonalfestés! Ószi ruhákat és bármilyen kelmet a legjobban fest és tisztít **„KRISTÁLY” KELMEFESTŐ-GYÁR** Szörme és fonalfestés!
Cluj Telefon 588 Cluj Telefon 588

el a felaj
elrendelte
is jóváhagy
a büntetés
El
egyezségi
kolozsvári
egyezségi
szakértők
tek el, a
időre eln
.....

A Co
Comitetul
Tatar pro
napirend
parentalja
Jakobi D
könyvileg
küldjék m
egyhangu
a Jakobi
adományo
sporttelep
foglalkozt
vegyék,
jövőben a
kon törtéte
tani kell
mal gond
ják az eg
működést
bezámul
munkát
legfontos
vasárnap
tására t
tányt, h
magyar
amennyi
tárgyalás
válogatot
kisebb a
ülés vég

A v
ként a
nap est
tul Reg
lyozza,
potok,
méréköz
sítsék
folyam
gondos
visszav
landó a
zetai.
lenörző
a felad
ségét e
Kis

Hirt a
Region
az állá
végleg
vissza
meri é
kinti.
Kinisz
rendbe
sporter
a TM
Sparta
vembe

A
jait, h
a CFI
II. vel
delutá
ifjusá
Mo
Regio
ma tá
ször j
kérk
osztál
válog
sikert
attral

K
idén.
válog
9-én
Span
év á

el a felajánlott huszszázalékos kvótát, a cégbizottság elrendelte a csődjelölését, melyet a temesvári tábla is jóváhagyott s egyben utasította az ügyösséget a büntető eljárás folyamatbátételére.

Elnapolták a Fränkel cég kényszer-egyezségi tárgyalását. Tegnapra tűzte ki a kolozsvári törvényszék a Fränkel cég kényszer-egyezségi tárgyalását, de minthogy a könyvszakértők a leltár összeállításával nem készültek el, a törvényszék a tárgyalást bizonytalan időre elnapolta.

SPORT

A Comitetul Regional ülése. A kolozsvári Comitetul Regional tegnap este ülést tartott dr. Tatár professzor elnöklétével. Az elnökölő professzor napirend előtti felszólalásában meleg szavakkal elparantálja az országos futballsport nagy halottját, Jakobi Dudit, és javasolja, hogy emlékét jegyzőkönyvileg örökítsék meg és az erről szóló kivonatot küldjék meg az elhunyt családjának. A javaslatot egyhangúlag elfogadják s egyben kimondják, hogy a Jakobi-alapra koszorúmegváltás címén ötszáz lejt adományoznak. Áttérve a napirendre, elsősorban a sporttelepen vasárnap lezajlott bíróbotrányról foglalkoztak s hogy hasonló botrányok ne elejét vegyék, utasítják a futballszakszövetséget, hogy a jövőben a rendezőegyletet tegye felelőssé a pályákon történő eseményekért. A rendezőegyletet utasítani kell arra is, hogy szükség esetén karhatalommal gondoskodjon a rend fenntartásáról. — Utasítják az egyes szakszövetségeket, hogy a folyó évi működésükről legkésőbb novemberben terjesszék be beszámolóikat, hogy a közgyűlésre a szükséges munkálataik elvégezhetők legyenek. — Ezután a legfontosabb kérdés, a tizenkilencediki, a jövő vasárnapi szövetségi nap programjának megállapítására tértek át és megbízták a szövetségi kapitányt, hogy tegye meg a lépéseket egy elsőosztályú magyar csapat (MTK vagy FTC) lehozatalára s amennyiben az nem sikerülne, úgy bocsátkozzon tárgyalásokba Butaresttel, Bukarest—Kolozsvár válogatott mérkőzés megrendezése ügyében. Több kisebb adminisztrációs jellegű ügy elintézése után az ülés végetért.

A vasárnapi bíróbotrány ügyében egyébként a bírák testülete is értekezletet tartott tegnap este és memorandumot intézett a Comitetul Regionalhoz, melyben kifejezetten hangsúlyozza, hogy amíg ilyenek maradnak az állapotok, a kolozsvári bírák nem vállalkoznak mérkőzések levezetésére. Javasolják, rendezésért a karhatalom jelenlétét a mérkőzések folyamán s hogy erről mindig a rendezőegylet gondoskodjon. Czirczár bíró bejelentette, hogy visszavonul a bíráskodástól és többé nem hajlandó a kolozsvári pályán mérkőzéseket levezetni. A bíróbizottság egy háromtagú bíró ellenőrzőbizottságot szervezett, melynek az lesz a feladata, hogy a bíró rendelkezéseinek helyességét ellenőrizze.

Kisorsolták a Kinizsi bajnoki mérkőzéseit. Hirt adtunk arról, hogy a temesvári Comitetul Regional a Kinizsi—Unirea fuzó ügyében arra az állappontra helyezkedett, hogy a vizsgálat végleges befejezéséig a régi állapotot állítja vissza s mindkét egyesületet külön-külön elismeri és a Timisbanat pedig nem létezőnek tekint. Ennek alapján a futballszakszövetség a Kinizsi bajnoki mérkőzéseit a következő sorrendben sorsolta ki: október 12 a Zombolyai sportegylet, október 19. a Kadima, október 26. a TMTE, november 2. a TAC, november 9. a Sparta—CFR, november 16. a Rapid és november 30-án a Politehnika lesznek az ellenfelei.

A Haggibor felkéri a második csapat tagjait, hogy vasárnap reggel 8 órakor legyenek a CFR pályán, ahol játszani fognak a CFR II-vel a szövetségi díjért. Az ifjúsági játékosok délután kettőkor játszanak a kispályán a CFR ifjúsággal bajnokit.

Magyar csapat Kolozsváron. A Comitetul Regional tegnap esti határozata értelmében ma távirat ment Budapestre a Kolozsvárt többször járt Gerő Ferenc bíróak, amelyben felkéri, hogy 19 ére valamelyik budapesti elsőosztályú egyesületet szerezzen meg Kolozsvár válogatottjának ellenfelét. Ha a tárgyalások sikerülnek, úgy a jövő vasárnap hatalmas sportattrakcióban lesz része a kolozsvári publikumnak. Kikkel játszik az osztrák válogatott az idén. Az osztrákok a folyó évre a következő válogatott mérkőzéseket kötött le: november 9-én Bécsben Svédországgal, december 21-én Spanyolországgal Barcelonában és a következő év április 19-én Franciaországgal Párisban.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Bartók Béla kolozsvári hangversenye. Bartók Béla, a világszerte ünnepezt kiváló magyar zeneszerző és zongoraművész, a budapesti zeneakadémia művészképzőjének tanára szerdán, e hó 15-én tartja a vármegyeház dísztermében egyetlen e szezonbeli hangversenyét. Műsorán Debussy, Beethoven, Liszt, Bach és saját szerzeményei szerepelnek. Jegyek hétfőtől kezdve kaphatók a Lyra hangversenyirodában, Piata Unirii 22., az udvarban.

Traviata új szereposztással. Tegnap este a Magyar Színház Verdi Traviata-ját elevenítette fel, új szereplőkkel. Az előadás ezuttal úgy zenei, mint rendezésbeli tekintetben kifogástalan volt. Léval Lonka hangja telten és meleg modulációkkal teljesen zengett. Játéka azonban merev és a kaméliás hölgy egyéniségéhez nehezen simuló volt. Takács Mihály lírai tenorja új árnyalatokkal bővült, egyébként erőteljes és iskolázott hangja kiválóan ölelte át a lírai részeket. Szabó Zoltán, a román opera tagja, fejlődésének igen magas fokára ért el. Precízitás, szeszintűség és bariton énekesnél különösen feltűnő árnyalat-bőség jellemzi énekét. Kis szerepeikben is jót adtak Réthely és Köszegi Margit. Utóbbi hangja légy, finom érzésárnyalatok megszólalására alkalmas, bár kisterjedelmű. Talán nagyobb szerepekben többre is képes. (s.)

Színházi iroda közleménye

Férjek iskolája. A Molière-ciklus első premiéreje lesz szombaton este. Nagy várakozással néz a közönség s a színház ez elé a bemutató elé, mert a Férjek iskoláját, Molièrenek e kedves vigjátékát évtizedek óta nem játszották magyar színpadokon. Teljesen új szcenárium és előadás-stílus teszi frissé, maivá a darabot, a melyhez Ligeti József és balletkara finom pantomim ballettel járul hozzá. Lully Bach és más korhű muzsika teszi hangulatosá ezt a darabba szőtt pásztortjátékot. Kádár Imre verses prólogusa Molière felfogását tolmácsolja a nőkről, megcsalt férfiokról, színpadról és szerelemről. A szereplő színészek nemes ambícióval teljesen felkészülten várják a bemutatót. K. Tóth Erzsé, Izsáky Margit, Marci Gizsi, Mihályfy, Cselle, Kemény, Hoykó, Virág, Kertész játsszák a vezetőszerepeket.

Szent Péter esernyője. Derűs romantika az, amit Mikszáth regényének színpadi feldolgozásából kap a közönség a Szent Péter Esernyőjében. Csupa jeizű komikum és tiszta ártatlan szerelmi történet szövevénye a színmű, melyet hétfőn este mutat be a színház drámai együttese. A darab vezető szereplői: K. Tóth Erzsé, Laczkó Aranka, Álder Juliska, Miklósy Margit, Copán Flóri, Kertészné, Cselle, Lővegy, Kemény, Hoykó, Mihályfy, Réthely stb. lesznek. A Szent Péter Esernyője kedden másodszer kerül színpadra.

Sulamith és Proletárok — délután. Szombaton délután Golafaden híres operája a Sulamith kerül színpadra félregy órai kezdettel s Zöldhegyi Annával a címszerepben. Vasárnap délután pedig ugyancsak félregy órai kezdettel és a Szentgyörgyi István föllépésével a Proletárokat adják. Mind a két délutáni előadást mérsékelt helyárakkal tartják meg.

Vörös Malom — vasárnap este. Vasárnap este rendezés helyárakkal és bérlétszűnetben 13-adszor kerül színpadra Molnár Ferenc óriási sikerű darabja a Vörös Malom.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA
Szombat d. u. fél 4-kor: Sulamith. (Mérsékelt helyárakkal. Sorozat 76)
Szombat este 8-kor: Férjek iskolája (A Molière ciklus első estéjén. Ligeti József és ballotaövendőkének közreműködésével. Napi bérlét 17 szám A. Sorozat 77.)
Vasárnap délután 3 1/2-kor: A proletárok (Az új magyar drámák sorozatának harmadik előadása. Szentgyörgyi István föllépésével, mérsékelt helyárakkal. Sorozat 78.)
Vasárnap este 8-kor: A vörös malom (13-adszor, rendezés helyárakkal, bérlétszűnetben. Sorozat 79.)
Hétfő: Szent Péter esernyője (Ujdonság. elsőszor. Premiére-bérlét 9 szám. Sorozat 80)

Kedd: Szent Péter esernyője (Ujdonság, 2-odsor. Napi bérlét 18. szám B. Sorozat 81)

MOZGÓK MŰSORA

Select-Mozgó. Szombat, okt. 11. Premier. *Az orkán szárnyán.* A felbőszült természet drámája, 11 felvonásban, Lottie Blair Parker népszerű írása után. Rendezte a híres amerikai rendező D. W. Griffith. Főszerepben Lillian Gish. A csökevényes Niagara vízesésénél történik.

Uránis-Mozgó. Szombat, október 11. Premier. *Az amazonok csapata.* Eredeti szenzációs sportfilm 5 felvonásban, Hercules nagy tetteiből merítve. Főszerepben a világhíres atléta Ansonia.

Apollo-Mozgó. Szombat, október 11. *Az Ocean ural.* Nagy modern kalóztörténet 6 felvonásban, Sidney Garriks regénye után. Főszerepben Lubinski Tibor és Várkonyi Mihály. Élethalálharc a tengeren.

Hölgyeim! Mélyen leszállított árak mellett árusítja fűz és bársony modelljeit az

"IDEAL"

kalapüzlet, Cluj, Calea Regele Ferdinand 8. szám. Golya-áruházal szemben. Alakítások és formálások 48 óra alatt készülnek.

Benőszülni óhaj

intelligens, 45 éves, kifogástalan jellemű és szolid életű — elsőrangú referenciákkal bíró — izr. kereskedő. Oly, a fenti tulajdonságokkal bíró, körülbelül 30—40 év körüli izr. hölgyre reflektál, lehet özvegy vagy elvált. Csak komoly ajánlatokat — melyek a legnagyobb diszkrétívól kezelhetnek — kér. "Benőszülés" jellegre Kappel hirdetésű ügynökség, Sibiu. 7883

Iskolák figyelmébe!

az UJ KELET könyvosztályánál ismét kapható. Iskoláknak, könyvkereskedéseknek magas engedmény. **Ára 40 lej és portó.**

Fabrică de case de bani
Goldschrank-Fabrik
Pénzszekrénygyár
Jakabfi & Co
TIMIȘOARA
Str. Timotei Cip. (Battyány-u.) 3
Telefon 12—68
Képviseleteink és mntaraktárak: Clujon Arthur Loevy & Co. szállítók, Oradea-Mareen „Stabil” géplakarak Nagypiac, — Satu-Mareen Em. Weiss Söhne szállítók, — Aradon Arnold Pollák szállítók.

LADAGYAR
Mindennemű ládákat és fadohozokat össze-szegezett és szétzúzott részekben megrendelésre azonnal készít és bár-hova szállít a legolcsóbb áron
Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyar
Cluj, Strada Cernăuți (volt Kajántói-ut) 1 sz

Hirdessen az Uj Keletben!

GYAPJUIPAR R. T. TIMIȘOARA
Gyapjumosóda, gyapjufésülde, kamgarn, vigogne-szővőde, takácsműhe^{ly}ek, mügyapjagyár, apretura, festőde.
Kötött és szövöttárugyár
Körülbelül 1500 munkást foglalkoztat. Saját konfekció és juhtenyésztés.

AFRÓMIRDETÉSEK

Egyesült Királyságban egy szék... vasat befűvel 8.- lej. Leg...
Egyesült Királyságban egy szék... vasat befűvel 8.- lej. Leg...
Egyesült Királyságban egy szék... vasat befűvel 8.- lej. Leg...

Olcson izletes kóser házi
koszt kapható Széchenyi-
tér 7. Földszint 1, jobb.
7962

Egy nutriával bélelt
városi férfi bunda eladó,
Deutschné, Postakert-u. 7.
7959

Eladó használt férfi-
rubák, Ferencz József-ut
89., földszint 12.

Hölgyek figyelmébe!

Mindennemű modern
hajmunkák, tambourir
választék, kizárólag el-
sősorrendű anyag s készit-
mény, L'Oreal-Henné
minden színben kap-
ható. Megrendelést vi-
dékre is eszközölök. Vá-
gott hajat kicsinyben
és nagyban veszek. —
Mussa Gyula Cluj
Str. Memorandului 10

Perfekt német, francia
nevelőnt keres 8 éves
kislány mellé, Párisi aru-
ház, Turda. Zengoráznai
tudó és Zsidó vallásu
előnyben. 7955

uradalmi tej kap-
ható Elek tejüzemében,
Str. Suluțiu (Viz-utca) 8.

Str. Iuliu Maniu 7.

Nyelvtanuláshoz segéd-
könyveket, szótárakat elő-
nyös árban szállít az Uj
Kelet könyvosztálya. Kér-
jen árajánlatot.

Házvezetőnő vidékre,
40-től 50 évesig kereste-
tik, aki a kóser főzést ön-
állóan vállalja. Cim Izsák
Farkas Targu-Mures, La-
jos király-ut.

Eladó gyönyörű ujon-
nan készült polituros virág
kő is kom let háló. Cim:
Zápolya 26a.

Die weltbekannte
אתרוניס לולבים לולבים Exportfirma
HERMAN RATH, TRIEST.
welcher schon mehr als 40 Jahre von die Griechische
und Palaestinaer אתרוניס Produzenten in Triest
ein Commissionslager besitzt,
eröffnete in Bucarest — Hotel Regina

einen Engrolager von
אתרוניס מברויס לולבים גריענע בארידיגעראער אונד גריענע
געווערלשע או און געבוירענע טראקקענע הרסיס
Anfragen sind zu richten an seinen Sohn
Kommt vor Jom Kippur nach Cluj und Oradea-
Mare, nach Jom Kippur nach Satu-Mare mit
vorzüglicher Waare.
**Josef Rath, — Bucarest,
Casa Poștală**

Gépszij!

Különböző bel- és külföldi talp és finomaru,
cserző anyagok, valamint gépszij prima külföldi
versenyképes árban kapható

Sámson Manó

bőrtzletében, Cluj, Piata Mihai Viteazul (volt
Széchenyi-tér 36), Str. Regina Maria 12. (volt
Deák Ferenc-u. 12.) Telefonszám 889. Lakás 387.
Iroda Cal. Reg. Ferdinand 34. R. Mosse 4002

Személyposta — Gőzhajók

Havre és Szt.-Nazaire-ból
Cuba és Mexiko
New-York és Canadába.

Felvilágosítások és jegyek:
„SARNIA“-nál
București, Rador 1572
Pasagiul Comédia

Telefon 493 Telefon 493

Írógépek

„ROYAL“ - „STOEWER“
„MEREDIS“ - „ERIKA“

állandóan raktáron. — Mindennemű ír-
ógépek legolcsóbb beszerzési forrása.
Speciális javító műhely!
javításokért garanciát vállal

Finkler Antal Cluj

írógépvállalat, Calea Regele Ferdinand,
(a nagy vashíd mellett)

CEMENT- IPARI GÉPEK

Cementtörcserepek, beton-
és salaktéglák, üreges beton-
blokkok, padló-, járda- és
garnitoidlapok gyártására,
kézi és erőhajtásra, formák,
betoncsövek, kutgyűrűk, lép-
csők, vályuk stb. előállítá-
sára, közúti, hengerművek,
betonkeverők, 1-a cement-
festékek. Teljes asbestcement
palagári (Eternit) berende-
zések. — Betonkeverőgépek

MODERNA

ÉPÍTŐIPARI GÉPEK ÉS RADIATOR
R-T. BRASSÓ, KIS-UTCA 12. SZÁM

Árlisták, költségvetések és
látogatás díjmentesen

Orth. כשר

Orth. כשר

Figyelem!

Megnyit Bucurestben a város legforgalmasabb helyén egy
szigoruan orth. כשר étterem, három elsőrangú, legmodernebben
berendezett terem áll a tisztelt közönség rendelkezésére.
Kérjük a tisztelt vendégeket, hogy győződjenek meg kitünő
konyháinkról, tiszta és gyors kiszolgálásról.

Az étteremben מניין

Restaurant orth. כשר **Princiar**
igazgatósága (Hotel Princiar)
Bulevard Elisabeta No 17.

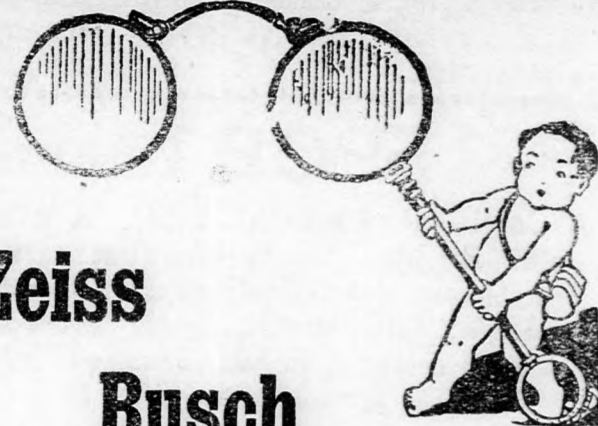
Kadima Nyomda- és Kinyóvásiat R.-T. nyomás Cluj, Strada Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 10 szám.

Zsák

Zsinog

HAYAS DEZSO
TIMISOARA

Kötöl

Zeiss

Busch

Rodenstock

szemüvegkülönlegességek

KUN MÁTYÁS FIA

1876 óta fennálló üzletében,
Cluj, Calea Victoriei No. 2.
orvosi rendelés, minta vagy választás szerint
kaphatók

Kerestetik

Dobrudzsába tésztaárú
(makaroni)gyártó mester

Ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal a „Rador
Publicitate“, Cluj, Str. Memorandului No 12.
„Rador“ 2286

Uj üzlet!

מים וחשמל

Electrohidro

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 65

(A siguranjával szemben)

Telefon 2-14

Nagy raktár
villamossági, vízvezeték- és
gázszervezési cikkekben

Csillárok

villamos vasalók és főzőedények,
closet- és mosdóberendezések,

Auer- és invert-égők,

gázharisnyák,

villanykörték,

minden feszültségre.

Asztali és fali telefonok
interurban használatra.

Uj üzlet!